

Richard Nixon

**Ameerika Ühendriikide 37. president
(1969-1974)**

9. jaan.1913 - 22. apr.1994

Richard Nixon

Richard Milhous Nixon sündis 9. jaanuaril 1913. a. Yorba Lindas, vaeste kveekeritest vanemate peres, kus polnud lubatud ei alkohol, vandumine ega tants. Peres oli viis poissi, kellest neli said oma nime Britannia ajalooliste kuningate järgi. Richard sai oma nime näiteks Richard Lõvisüdame järgi.

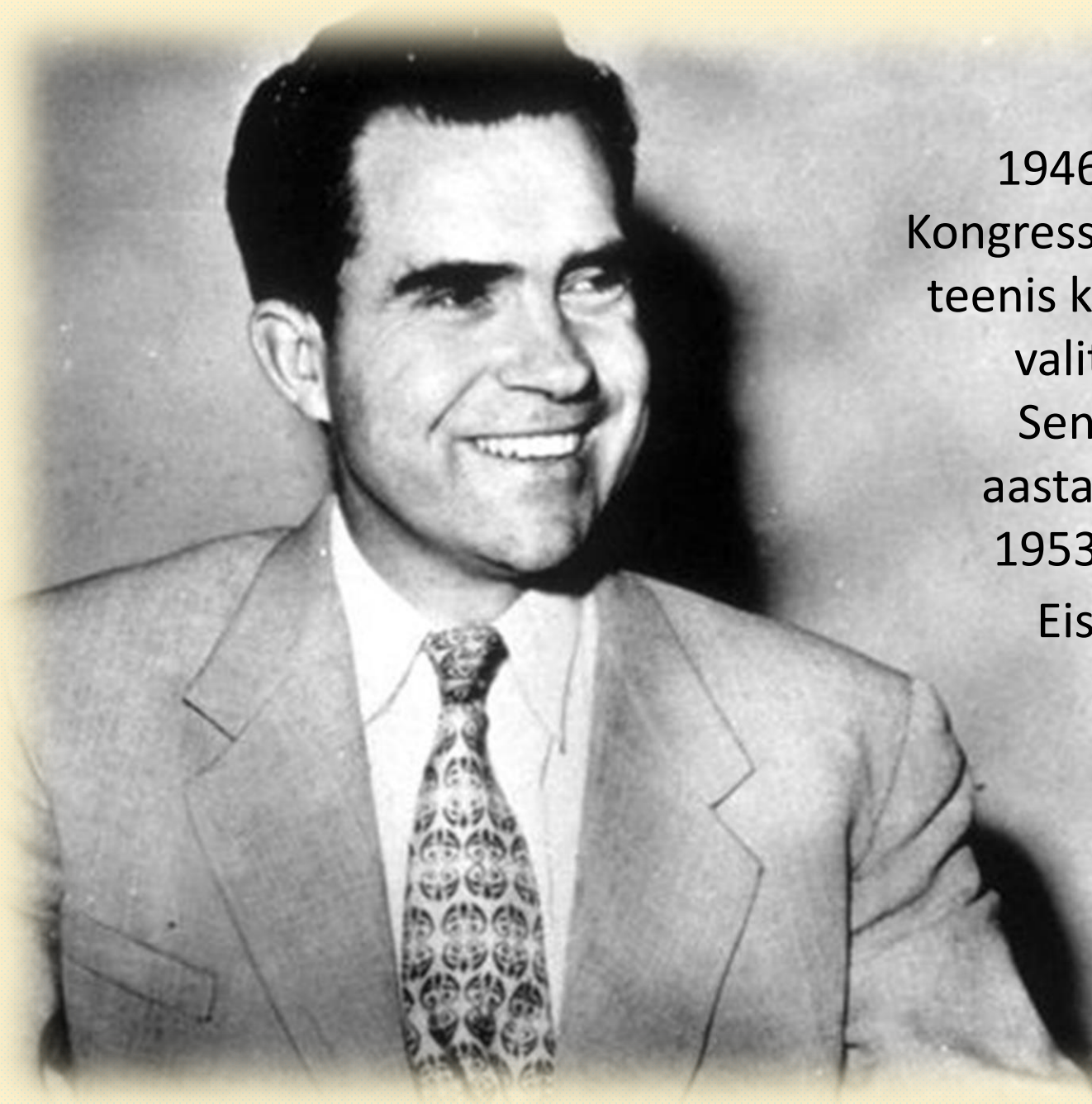
1922. aastal kolis pere Whittieri Californias, kus Richard algkooli läks. Pärast algkooli jätkas ta õpinguid Fullertoni keskkoolis, kus ilmnesid noormehe head kõneleja- ja väitlejaanded. Järgnesid õpingud Whittieri keskkoolis. Pere raske majandusolukord sundis Richardit enne koolipäeva algust isa juurviljakauplusesse tööle. Siiski lõpetas ta kooli väga heade hinnetega.

Venna raske haiguse tõttu pidi noormees loobuma Harvardi ülikooli pakutud stipendiumist ja jätkama õpinguid Whittieri kolledžis, aitama samal ajal ka kaupluses, kuid ta jõudis tegutseda aktiivselt ka ühiskondlikus elus. Lõpetanud edukalt õpingud Whittieris, sai Richard stipendiumi Põhja-Carolinas asuvasse Duke'i ülikooli õiguskooli, kus omandas juriidilise hariduse.

Pärast õiguskooli sai temast perekonnasõbra õigusäris noorem partner.

Fotol Richard Nixon koos abikaasa Thelma Catherine Patriciaaga.
„Minu jaoks oli see armastus esimesest pilgust“, kirjutas Nixon oma memuaarides. Nad abiellusid aastal 1940. Peresse sündis hiljem kaks tütart.
Abielu algul elati Whittieris, aastal 1942 koliti Washingtoni.
Teises maailmasõjas teenis Nixon laevastikuohvitserina Vaikse ookeani lõunaosas.

1946. aastal valiti Nixon USA Kongressi esindajatekotta, kus ta teenis kuni 1950. aastani, mil ta valiti California senaatoriks. Senatis teenis ta kuni 1953. aastani, kui temast sai aastail 1953-1961 president Dwight Eisenhoweri asepresident.

Richard Nixoni asepresidendiaastad president Eisenhoweri valitsusajal olid väga töökad. 1958. aastal külastas asepresidendipaar Lõuna-Ameerikat. Käidi Uruguais, Peruu, Venezuelas.

1959. aasta juulis saatis president Eisenhower Nixoni Nõukogude Liitu avama Moskvas toimuvat Ameerika Rahvusnäitust. Kõndides näitusel ringi koos nõukogude peaministri Nikita Hruštšoviga, peatuti Ameerika näidisköögi väljapaneku ees ja vahetati kirglikult mõtteid kapitalismi või sotsialismi eeliste osas. Seda mõttevahetust tuntakse ajaloos „köögidebati“ nime all.

Pepsi oli esimene Ühendriikide toode, mida Nõukogude liidus ametlikult müüdi. Kaubalepe sõlmiti pärast 1959. aasta näitust Moskvas, mille korraldas USA valitsus oma riigi elu, olu ja toodete tutvustamiseks Nõukogude elanikonna hulgas. Tollane Ameerika asepresident Richard Nixon tutvustas isiklikult Nikita Hruštšovile pepsit kui võrratut jooki. Sääraselt sai pepsist märgiline toode Nõukogude Liidus, mille kultuuriline mõju oli tunduvalt laiem kui ainult limonaadijoojate hulgas. PepsiCo omandas Nõukogude turul monopoli, mis lõppes alles liidu lagunemisega. Pärast külma sõja lõppu on Pepsi käsi käinud halvemini kui Coca-Colal mis tänaseks naudib endiste liidumaade turgudel esikohta.

Esimest korda kandideeris Nixon presidendiks 1960. aastal, kaotas aga noorele ja karismaatilisele John F. Kennedyle.

1962. aastal kandideeris Nixon California kuberneriks, kuid jäi 5 protsendiga alla ametisolevale Pat Brownile.

1968. aastal, pärast mitmeid ebaõnnestumisi, kandideeris Nixon taas presidendiks, ja seekord edukalt. Tema esimese kongressi kandideerimise kampaania juhtlauseks oli „Üks meie seast“. Ja seda ta ka tegelikkuses oli, kõigi oma inimlike vooruste ja puudustega.

1972 – taasvalimine presidendiks!
Rõõmus president Nixon ja asepresident Spiro T. Agnew

1972. aastal külastas president Nixon Hiina Rahvavabariiki ja kohtus riigipea Mao Ze Dongiga . See külaskäik avas tee suhete normaliseerimiseks Hiina ja Ameerika vahel. Nixoni Hiina-külastust peetakse tema üheks suurimaks välispoliitiliseks võiduks – sellel kohtumisel sõlmisid USA ja Hiina teineteisega diplomaatilised suhted, millel tugines USA majanduslik edu 1980. aastatel ning millel tugineb USA majandus suurel määral ka tänapäevalgi.

Vietnami sõja küsimus oli üks esimesi ja peamisi teemasid, millega ametisseasunud president Nixon otsustas tegeleda. Ta alustas USA vägede hulga vähendamist Vietnamis ning aastal 1973 tõmbas ta USA väed Vietnamist täielikult välja.

Vägesid välja tuues korraldas ta aga salajasi pommitamisi Kambodžas ja Laoses, et siiski aidata Lõuna-Vietnami demokraatlikel vägedel võita. Hiljem, kui see avalikuks tuli, langetas see oluliselt Nixoni populaarsust.

Nixon alustas ka külmas sõjas nn pingelõdvendusega (*detente*). Ta soovis vähendada pingeid USA ja NSV Liidu vahel, et tulevikus saaksid need kaks üliriiki omavahel rahumeelselt koos eksisteerida. Nixon oli veendunud, et USA ei ole võimeline külma sõda võitma, ning uskus, et kui peaks puhkema Kolmas maailmasõda, võiks USA ka selles kaotajaks jääda. Seetõttu otsustas ta muuta USA poliitika n-ö realistlikumaks ning parandada oma diplomaatilisi suhteid kommunistlike riikidega.

1972. aastal kohtus ta NSV Liidu juhi Leonid Brežneviga. Nixoni eestvedamisel sõlmiti mitu lepet, mille eesmärgiks oli USA ja NSV Liidu vaheliste pingete lõdvendamine ning USA ja NSV Liidu vahelise võidurelvastumise lõpetamine.

1972. aastal kiitis Nixon heaks viieaastase koostööprogrammi NASA ja Nõukogude kosmoseprogrammi vahel, mis kulmineerus 1975. aastal Ameerika Apollo ja NSVLiidu kosmoselaeva Sojuz ühismissiooniga ja kosmoselaevade põkkumisega avakosmoses.

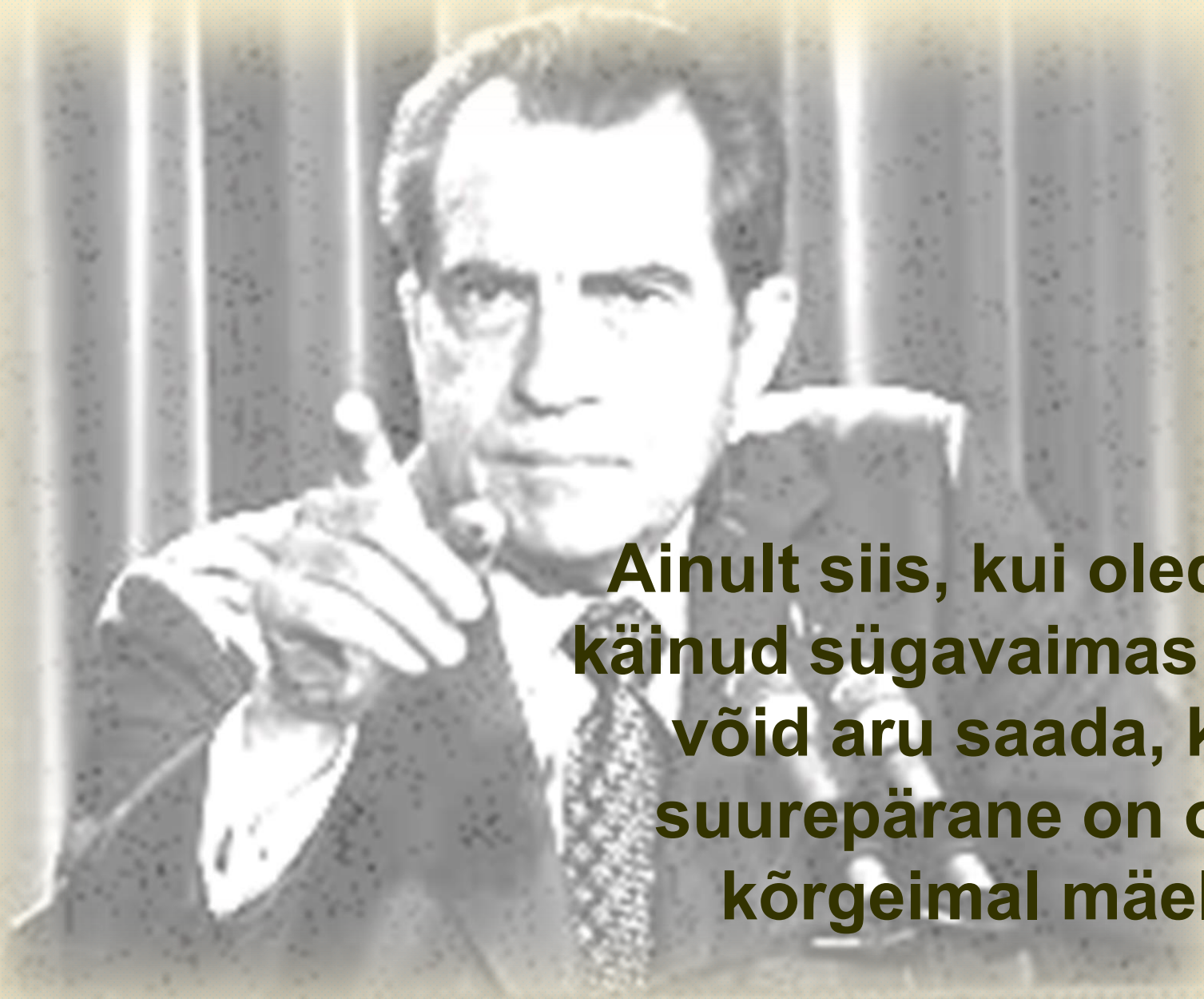
Pärast pea kümneaastast rahvuslikku pingutust õnnestus USA-l võita võidujooks esimese inimese saatmiseks Kuule 20. juulil 1969. aastal kosmoselaevaga Apollo 11. Nixon rääkis astronautide Neil Armstrongi ja Buzz Aldriniga nende Kuujalutuskäigu ajal. Ta nimetas seda vestlust „kõige ajaloolisemaks telefonikõneks, mis iial on Valgest Majast tehtud.“

Watergate'i afäär oli poliitiline skandaal USA-s aastail 1972–74, mis sai nime Washingtonis oleva Watergate'i hotelli järgi, kus asus 1972. aasta presidendivalimiste eel demokraatide valimiskampaania peakorter, kuhu vastased üritasid paigaldada pealtkuulamise seadmeid.

Uurimisega tuvastati, et president Richard Nixon oli sellega seotud. Ta sunniti 9. augustil 1974 tagasi astuma, mitu skandaali kaasosalist said vanglakaristuse. See oli seni USA ajaloos esimene kord, kui ametis olev president tagasi astus.

A black and white photograph of Richard Nixon, the 37th President of the United States. He is shown from the chest up, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is pointing his right index finger directly at the viewer with a serious expression. The background consists of vertical blinds or curtains. The image has a slightly grainy, vintage quality.

**Ainult siis, kui oled ära
käinud sügavaimas orus,
võid aru saada, kui
suurepärane on olla
kõrgeimal mäel.**

Richard Nixon